

Na temelju članka 118. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, članka 149. Statuta Osnovne škole Antun Gustav Matoš Tovarlik i članka 9. Zakona o zaštiti od požara (N.N., br. 92/10), a u svezi s Pravilnikom o sadržaju općeg akta iz područja zaštite od požara (N.N., br. 116/11.), Školski odbor Osnovne škole Antun Gustav Matoš Tovarlik (u daljnjem tekstu: Škola), na sjednici Školskog odbora održanoj 15.11.2021. godine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI OD POŽARA

Članak 1.

Ovim pravilnikom uređuje se stanje zaštite od požara sukladno propisima, vlastitim planovima i potrebama Osnovne škole Antun Gustav Matoš Tovarlik (u daljnjem tekstu: Škola).

Pravilnikom se utvrđuju mjere i poslovi u vezi s provedbom i unapređenjem zaštite od požara u objektima i prostorima kojima se koristi Škola.

Članak 2.

Ovim Pravilnikom uređuju se:

- temeljne odredbe u vezi provedbe i unapređivanja zaštite od požara,
- broj, naziv radnog mjesta i stručna sprema osoba zaduženih za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti u provedbi mjera zaštite od požara,
- obveze i odgovornosti osoba s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi mjera zaštite od požara,
- način obavljanja unutarnje kontrole provedbe mjera zaštite od požara, te ovlaštenja, obveze i odgovornosti za obavljanje unutarnje kontrole,
- način upoznavanja zaposlenika s opasnostima i općim mjerama zaštite od požara na radnom mjestu prilikom stupanja na rad ili promjene radnog mjesta, odnosno prije obavljanja određenih poslova i radnji od strane drugih osoba, te vođenje evidencije o tome,
- način osposobljavanja zaposlenika za rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, te periodične provjere znanja i vođenje evidencije o njima,

- službe i osobe zadužene za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara s opisom zaduženja,
- ustrojstvo motrenja, javljanja i uzbunjivanja o opasnostima od požara, postupanja zaposlenika u slučaju nastanka požara,
- druge mjere zaštite od požara
- prijelazne i završne odredbe.

I. TEMELJNE ODREDBE U SVEZI PROVEDBE I UNAPREĐENJA ZAŠTITE

OD POŽARA

Članak 3.

Odredbe ovog Pravilnika odnose se na sve objekte i prostore Škole, kao i na sve zaposlenike Škole, u radnom odnosu na neodređeno ili određeno vrijeme, ili na radu po posebnom ugovoru.

Članak 4.

Svaki zaposlenik Škole dužan je provoditi mjere zaštite od požara na svom radnom mjestu i mjestu rada, na način kako je utvrđeno Zakonom o zaštiti od požara, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i drugim posebnim uputama, uredbama, odlukama, upozorenjima i zabranama.

Članak 5.

Pri projektiranju i izvođenju radova adaptacija, rekonstrukcija i uređenja u postojećim objektima i prostorima Škole primjenjuju se zakonom propisani tehnički normativi i standardi zaštite od požara.

Članak 6.

U vezi održavanja instalacija (električne instalacije, plinske, toplinske, ventilacijske i dr.) treba poštivati norme i pravila zaštite, kako one ne bi predstavljale opasnost od izbijanja požara ili eksplozije.

II. USTROJSTVO I NAČIN RADA SLUŽBE ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 7.

Škola nema ustrojene vlastite službe zaštite od požara, niti vlastite vatrogasne postrojbe.

Poslove zaštite od požara obavlja zaposlenik zadužen za obavljanje poslova zaštite od požara.

Članak 8.

Poslovi zaštite od požara odnose se na:

- kontrolu primjene propisa iz područja zaštite od požara pri izgradnji novih ili rekonstrukciji postojećih građevina i tehnoloških procesa, te pri nabavci opreme i sredstava za rad;
- kontrolu provedbe internih akata te uputa za siguran rad u području zaštite od požara;
- kontrolu kretanja, zadržavanja i rada pojedinaca i vanjskih izvođača radova, te izdavanje potrebnih dozvola za kretanje i rad s otvorenim plamenom u ugroženim prostorima;
- kontrolu osposobljenosti i uvježbanosti djelatnika u rukovanju opremom i sredstvima za gašenje požara,
- kontrolu obavljenih rekonstrukcija ili adaptacija na građevini glede provođenja mjera zaštite od požara;
- suradnju kod nabave potrebne opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara;
- praćenje primjene propisa i normi iz područja zaštite od požara, te sudjelovanje u izradi novih ili predlaganju promjena postojećih;
- suradnju na izradi uputa za rad na siguran način, projekata te drugih akata u području zaštite od požara;
- organiziranje servisiranja i ispitivanja uređaja i sredstava za dojavu i gašenje požara.

III. BROJ, NAZIV RADNOG MJESTA I STRUČNA SPREMA OSOBA ZADUŽENIH ZA OBAVLJANJE POSLOVA ZAŠTITE OD POŽARA I UNAPREĐENJE STANJA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 9.

Za obavljanje poslova zaštite od požara i unapređenje stanja zaštite od požara u objektima Škole zadužena je osoba koja ima najmanje završeno srednjoškolsko obrazovanje u četverogodišnjem trajanju, te položen stručni ispit prema članku 20. stavak 10. Zakona o zaštiti od požara.

Članak 10.

Iste ovlasti za obavljanje poslova zaštite od požara, kao i zadužena osoba za obavljanje poslova zaštite od požara, ima i ravnatelj/ica Škole.

IV. OBVEZE I ODGOVORNOSTI U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 11.

Obveze i odgovornost za provedbu mjera zaštite od požara imaju svi zaposlenici Škole.

Članak 12.

Posebnu obvezu za provedbu mjera zaštite od požara ima osoba zadužena za poslove zaštite od požara, koja obavlja kontrolu, nadzor i izvještava o provođenju mjera zaštite od požara u objektima i prostorima Škole.

Članak 13.

Kad osoba zadužena za poslove zaštite od požara utvrdi da su bitno narušene ili da se ne provode mjere zaštite od požara u prostorima Škole, o tome će bez odgode izvijestiti ravnatelja/icu Škole.

Članak 14.

Nepoštivanje i neprovođenje mjera zaštite od požara smatra se povredom radne obveze i podliježe stegovnoj odgovornosti.

Postupak za povrede radne obveze iz prvog stavka ovog članka provodi se sukladno Pravilniku o radu, odnosno Zakonu o radu.

Članak 15.

Povrede radne obveze zbog nepoštivanja i neprovođenja propisanih ili naređenih mjera zaštite od požara mogu biti lakše i teže.

Članak 16.

Lakše povrede radne obveze zbog nepoštivanja i neprovođenja propisanih mjera zaštite od požara su:

- neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara, pri čemu nije nastao požar,
- nemaran odnos prema opremi i sredstvima za gašenje požara,
- neprijavlivanje uočenih oštećenja ili kvarova na opremi i sredstvima za gašenje požara.

Članak 17.

Teža povrede radne obveze zbog nepoštivanja i neprovođenja mjera zaštite od požara su:

- neprovođenje naređenih mjera zaštite od požara,
- neprovođenje propisanih mjera zaštite od požara, pri čemu je nastao požar,
- neupoznavanje radnika s mjerama zaštite od požara,
- neispitivanje sustava zaštite od požara u zakonskim rokovima,
- izbjegavanje propisane obuke iz zaštite od požara i ne sudjelovanje u organiziranim vježbama evakuacije, gašenja i spašavanja,
- odbijanje i nesudjelovanje u akciji gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine.

Članak 18.

Osoba zadužena za poslove zaštite od požara ima obvezu najmanje jedanput godišnje izvijestiti ravnatelja/icu Škole o stanju provođenja mjera zaštite od požara i ostalim problemima u vezi zaštite od požara.

Članak 19.

Osoba zadužena za poslove zaštite od požara surađuje u vezi zaštite od požara s nadležnom inspekcijom zaštite od požara, stručnim institucijama i drugim subjektima zaštite od požara.

V. OBVEZE I ODGOVORNOSTI OSOBA S POSEBNIM OVLASTIMA I

ODGOVORNOSTIMA U PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Članak 20.

Posebne obveze i odgovornosti za provođenje mjera zaštite od požara na Školi ima:

1. ravnatelj/ica Škole
2. osoba zadužena za poslove zaštite od požara

Članak 21.

Ravnatelj/ica Škole ima obvezu:

- najmanje jednom godišnje razmotriti stanje zaštite od požara na Školi,
- predlagati Školskom odboru izmjene Pravilnika o zaštiti od požara,
- razmatrati nalaze o požarno-preventivnim pregledima nadležne policijske uprave,
- osigurati uvjete za uklanjanje nedostataka utvrđenih u požarno- preventivnim pregledima,

- nadzirati i kontrolirati provođenje mjera zaštite od požara,
- poduzimati mjere prema zaposlenicima koji krše ili ne provode propisane i predviđene mjere zaštite od požara,
- planirati i osigurati financijska sredstva za nabavku opreme i sredstava za gašenje požara,
- odgovarati je za provođenje mjera zaštite od požara i stanje zaštite od požara u objektima i prostorima Škole,
- po potrebi obavljati i druge poslove glede zaštite od požara.

Članak 22.

Osoba zadužena za poslove zaštite od požara ima obvezu:

- voditi brigu i planirati ispitivanje, u zakonskim rokovima, sustava zaštite od požara i za sprečavanje širenja požara,
- organizirati servis vatrogasnih aparata i voditi evidenciju vatrogasnih aparata u objektima i prostorima Škole,
- podnositi prijavu protiv zaposlenika za povrede radne obveze zbog neprovođenja mjera zaštite od požara,
- evidentirati i pohranjivati ispitnu dokumentaciju sustava za dojavu i gašenje požara i sprečavanje širenja požara,
- rješavati konkretne probleme zaštite od požara,
- voditi evidenciju i pohranjivati isprave o osposobljenosti radnika iz područja zaštite od požara,
- izdavati dozvole za rad pravnim osobama čiji zaposlenici obavljaju poslove u objektima i prostorima Škole s otvorenim plamenom ili pri radu koriste zapaljive tekućine i plinove,
- po potrebi obavljati i druge poslove u vezi zaštite od požara.

VI. NAČIN OBAVLJANJA UNUTARNJE KONTROLE PROVEDBE MJERA ZAŠTITE OD POŽARA TE OVLAŠTENJA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZA OBAVLJANJE UNUTARNJE KONTROLE

Članak 23.

Ovlasti nadzora i kontrole, kao i odgovornost za provođenje mjera zaštite od požara u objektima i prostorima Škole ima osoba zadužena za poslove zaštite od požara.

Osoba zadužena za poslove zaštite od požara za svoj je rad odgovorna ravnatelju/ici Škole.

Članak 24.

U okviru svojih obveza kontrole provođenja mjera zaštite od požara, osoba zadužena za poslove zaštite od požara:

- kontrolira provođenje odredaba ovog Pravilnika,
- kontrolira poštivanje mjera zaštite od požara od strane zaposlenika Škole,
- kontrolira poštivanje mjera zaštite od požara zaposlenika pravnih osoba koje obavljaju radove u prostorima Škole
- kontrolira prohodnost prolaza i izlaza, dostupnost opremi za gašenje požara i sl.,
- obavlja redovni pregled vatrogasnih aparata za gašenje požara,
- obavlja provjeru osposobljenosti zaposlenika za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i gašenje početnih požara i sl.,
- izvještava ravnatelja/icu Škole o stanju zaštite od požara i o problemima vezanima uz zaštitu od požara u objektima i prostorima Škole.

Članak 25.

Prilikom obavljanja nadzora nad provođenjem mjera zaštite od požara utvrđenih Zakonom, podzakonskim aktima, ovim Pravilnikom i posebnim nalogima, a u slučaju ugrožavanja ljudskih života i imovine, osoba zadužena za poslove zaštite od požara ima pravo:

- narediti prekid obavljanja svakog posla ili radnje kojom se neposredno ugrožava sigurnost ljudi i imovine,
- udaljiti zaposlenika s radnog mjesta ako svojim postupcima

neposredno ugrožava sigurnost ljudi i imovine (obavlja radnje s otvorenim plamenom za što nema odobrenje; obavlja zavarivanje u ugroženom prostoru bez dozvole i sl.), te o tome pismeno izvijestiti ravnatelja/icu Škole,

- obaviti provjeru poznavanja rada s opremom i uređajima za gašenje zaposlenika Škole, a po potrebi ih uputiti i na dodatno osposobljavanje.

VII. NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIKA S OPASNOSTIMA I OPĆIM MJERAMA ZAŠTITE OD POŽARA NA RADNOM MJESTU PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI PROMJENE RADNOG MJESTA, ODNOSNO PRIJE OBAVLJANJA ODREĐENIH POSLOVA I RADNJI OD STRANE DRUGIH OSOBA, TE VOĐENJE EVIDENCIJE O TOME

Članak 26.

Svaki novoprimljeni zaposlenik Škole mora biti, prije stupanja na radno mjesto, upoznat s opasnostima od požara tog radnog mjesta i u objektima i prostorima Škole, te o mjerama preventive koje je dužan provoditi. Budući da se u objektima i prostorima Škole ne radi sa zapaljivim tekućinama i plinovima i drugim opasnim tvarima, promjena radnog mjesta ne zahtijeva dodatnu obuku.

Članak 27.

Svi zaposlenici Škole obvezni su proći osposobljavanje za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara i gašenje početnih požara po programu iz Pravilnika o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom. Osposobljavanje se može povjeriti samo pravnoj osobi koja ima za to odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 28.

Isprave – uvjerenja o osposobljenosti zaposlenika iz prethodnog članka, pohranjuju se u Školi s drugom dokumentacijom iz zaštite od požara.

Članak 29.

Zaposlenici drugih pravnih osoba koji obavljaju određene poslove za Školu, u njegovim poslovnim prostorima, a svojim radom i sredstvima rada bi mogli izazvati požar, dužni su provoditi mjere zaštite od požara iz ovog Pravilnika te naputcima i naredbama voditelja radnika na radilištu, koji brine za mjere zaštite od požara.

Radnika voditelja radilišta, iz stavka 1. ovog članka imenuje izvođač radova.

Prije početka radova, osoba zadužena za poslove zaštite od požara izdaje dozvolu za rad u vezi zaštite od požara za poslove koji bi mogli izazvati požar (rad s otvorenim plamenom, rad sa zapaljivim tekućinama i plinovima), u kojoj se navodi ime i prezime osobe zadužene za mjere zaštite od požara od strane izvođača radova.

Članak 30.

Preslike dozvola za rad iz prethodnog članka pohranjuju se u Školi s drugom dokumentacijom iz područja zaštite od požara.

VIII. NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIKA ZA RUKOVANJE PRIRUČNOM OPREMOM I SREDSTVIMA ZA DOJAVU I GAŠENJE POČETNIH POŽARA, PERIODIČNE PROVJERE ZNANJA I VOĐENJE EVIDENCIJE O TOME

Članak 31.

Svi zaposlenici Škole dužni su proći osposobljavanje za zaštitu od požara: rukovanje priručnom opremom i sredstvima za dojavu i gašenje početnih požara, na način i po programu iz Pravilnika o programu i načinu osposobljavanja pučanstva za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom.

Osposobljavanje se može povjeriti samo pravnoj osobi koja ima za to odobrenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 32.

Osposobljavanje zaposlenika po programu iz članka 31. ovog Pravilnika organizira osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara u dogovoru s ravnateljom/icom Škole.

Članak 33.

Na Školi se u razdoblju od dvije godine organizira vježba evakuacije te gašenja početnih požara, u koju su uključeni svi zaposlenici Škole.

Članak 34.

O osposobljavanju zaposlenika izdaju se propisane isprave – uvjerenja, koja se pohranjuju u Školi s drugom dokumentacijom iz zaštite od požara. O periodičkoj vježbi evakuacije i gašenja početnih požara vodi se evidencija u vidu zapisnika sa popisom osoba koje su sudjelovale u vježbi. Zapisnik s popisom pohranjuje se u Školi s drugom dokumentacijom iz zaštite od požara.

IX. SLUŽBE I OSOBE ZADUŽENE ZA ODRŽAVANJE U ISPRAVNOM STANJU OPREME I SREDSTAVA ZA DOJAVU I GAŠENJE POŽARA

Članak 35.

Za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara odgovorna je osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara.

Osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara ima obvezu izvijestiti ravnatelja/icu Škole o neispravnosti opreme i uređaja za gašenje požara.

Članak 36.

U okviru svojih obveza za održavanje u ispravnom stanju opreme i sredstava za dojavu i gašenje požara osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara vodi brigu o redovitim rokovima servisa i ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara i sprečavanje širenja požara.

Članak 37.

Osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara obavlja redoviti pregled vatrogasnih aparata u rokovima unutar tri mjeseca. Redovnim pregledom vatrogasnih aparata utvrđuje se:

- uočljivost i dostupnost aparata,
- opće stanje aparata,
- kompletnost aparata,
- stanje plombe zatvarača, odnosno ventila.

Na mjestu predviđenom za držanje vatrogasnog aparata mora biti uočljiva i jasna oznaka koja upućuje na to.

Članak 38.

Osoba zadužena za obavljanje poslova zaštite od požara planira i dogovara periodička ili izvanredna ispitivanja sustava za dojavu i gašenje požara i sprečavanje širenja požara s ravnateljom/icom Škole.

Članak 39.

Zapisnici i isprave o ispitivanju sustava za dojavu i gašenje požara i sprečavanje širenja požara, o servisu ili popravku sustava, pohranjuju se s drugom dokumentacijom iz zaštite od požara.

Članak 40.

O svim kontrolnim radnjama i postupcima, kao i zapažanjima, propustima, nedostacima, oštećenjima i slično, osoba zadužena za poslove zaštite od požara vodi knjigu u koju je dužna unijeti te podatke.

Članak 41.

U slučaju kvara, oštećenja ili neispravnosti uređaja za gašenje i sprečavanje širenja požara odmah se izvještava ravnatelja/icu Škole, koji poduzima radnje za njihov popravak.

X. USTROJSTVO MOTRENJA, JAVLJANJA I UZBUNJIVANJA O OPASNOSTIMA OD POŽARA

Članak 42.

Svaki zaposlenik Škole dužan je na radnom mjestu, u objektima i prostorima Škole motriti na eventualnu pojavu požara i ukloniti opasnost, odnosno ugасiti požar ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili drugu osobu.

Članak 43.

Ako zaposlenik nije uspio pogasiti početni požar, o izbijanju požara odmah će telefonom obavijestiti profesionalnu vatrogasnu postrojbu Općine Tovarnik ili profesionalnu vatrogasnu postrojbu na području osnivača Škole na telefon: 193 ili 112. O pojavi požara zaposlenik je dužan dojaviti ostalim radnicima i neposrednom rukovoditelju.

Članak 44.

Osoba koja vrši dojavu požara telefonom vatrogasnoj postrojbi, dužna je dati slijedeće podatke:

- mjesto nastanka požara – naziv Škole i adresu,
- što gori i ima li ugroženih ljudi,
- visinu objekta ,
- ime i prezime dojavljivača,
- broj telefona s kojeg se obavlja dojava.

XI. POSTUPANJE DJELATNIKA U SLUČAJU NASTANKA POŽARA

Članak 45.

Svaki zaposlenik Škole koji primijeti neposrednu opasnost od nastanka požara ili požar, pristupit će gašenju požara, vodeći pri tome računa da ne dovede u opasnost sebe ili drugu osobu.

Članak 46.

U slučaju nastanka požara zaposlenici Škole za gašenje požara mogu i trebaju koristiti sva sredstva i opremu koja im stoji na raspolaganju za gašenje početnih požara: vatrogasne aparate i unutarnju hidrantsku mrežu.

Članak 47.

Ako se procijeni da zaposlenici Škole ne mogu ugasiti početni požar, voditelj ekipe za evakuaciju, temeljem Plana evakuacije, pokreće postupak evakuacije iz ugroženog prostora, koja obuhvaća sve studente, zaposlenike i druge prisutne u objektu.

XII. DRUGE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA U PROSTORIMA ŠKOLE

Članak 48.

Ulazi, izlazi i prolazi u objektima, evakuacijski putovi i stubišta, moraju uvijek biti slobodni za nesmetani prolaz. Vrata na izlazima iz objekata ne smiju se ničim zabraviti ili blokirati u radu.

Članak 49.

U prostorima Škole, na putovima komunikacije, postavljaju se zidni planovi evakuacije.

Članak 50.

U učionicama i smještajnim prostorijama ne smiju se držati i skladištiti zapaljive tekućine i plinovi bez za to osiguranih propisanih uvjeta i pisanog odobrenja osobe zadužene za obavljanje poslova zaštite od požara.

Članak 51.

U prostorijama za učenje, boravak i smještaju učenika ne smiju se držati grijalice s otvorenim plamenom (plinska peć, peć na ulje i dr.) ili s otvorenom spiralom, bez odobrenja osobe zadužene za obavljanje poslova zaštite od požara.

MJERE ZAŠTITE U UREDSKIM PROSTORIMA

Članak 52.

U uredske prostore zabranjeno je unošenje zapaljivih i gorivih tekućina, kao i njihova upotreba, osim zaposlenicima koji te stvari profesionalno koriste u svom radu. Zapaljive tekućine mogu se koristiti samo po osiguranju propisanih uvjeta i pisanog odobrenja osobe zadužene za obavljanje poslova zaštite od požara.

Članak 53.

Po završetku rada, zaposlenici su dužni isključiti sva trošila priključena na električnu mrežu, koja nisu predviđena da funkcioniraju izvan radnog vremena i prekontrolirati mjesto rada, kako bi se uvjerali da u njemu nije zaostao kakav nekontrolirani izvor paljenja.

Članak 54.

Papirna i ostala goriva ambalaža mora se odmah nakon korištenja ili obavljene radnje s njima, ukloniti iz radnih prostora na za to predviđeno mjesto.

MJERE ZAŠTITE NA ELEKTRIČNIM INSTALACIJAMA I UREĐAJIMA

Članak 55.

Električne instalacije u prostorima Škole ne smiju se opterećivati trošilima veće snage od projektiranih, odnosno većih nego što to presjek vodiča dozvoljava.

Članak 56.

Zabranjeno je upotrebljavati i postavljati neispravne i predimenzionirane električne osigurače.

Članak 57.

Galvanska premoštenja, za odvođenje statičkog elektriciteta na strojevima, uređajima i metalnim dijelovima instalacija i površina, moraju se održavati u ispravnom stanju.

Članak 58.

Električne instalacije, plinske instalacije, sustavi za zaštitu od udara od munja i protupanična rasvjeta moraju se redovito periodički ispitivati sukladno Tehničkim propisima koji uređuju predmetno područje.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 59.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana nakon objave na oglasnoj ploči Škole.

KLASA: 003-05/21-01/8

URBROJ: 2188 -94-21-01-01

Ravnateljica škole: Ljiljana Bandić, dipl.uč.

